

بخش ۱

کلیات

تعاریف و اصطلاحات

■ **رویکرد برنامه درسی ملی:** منظور از این اصطلاح، جهت‌گیری آموزش‌های مدرسه‌های براساس فلسفه تربیتی نظام حاکم بر جامعه و انتظارات رهبران، مردم و نهادها از برنامه درسی ملی است. این رویکرد، رویکرد فطرت‌گرای توحیدی نام دارد که مقصد عالی آن، شکوفایی گرایش‌های الهی در انسان و تربیت انسان خلیفه الله است.

■ **دنیای کار:** شامل کارمزدی، پیگیری حرفه و شغل در زندگی در همه جنبه‌های زندگی اجتماعی است. دنیای کار از دنیای آموزش و زندگی شخصی متمایز است. دنیای کار اعم از زندگی شغلی، بازار کار، محیط واقعی کار و نگاه‌های اقتصادی است.

■ **محیط کار:** موقعیتی است که افراد در آن کار می‌کنند و گستره‌ای وسیع از فضاها از خانه تا کارخانه بزرگ را شامل می‌شود.

■ **بنگاه اقتصادی:** محلی که در آن فعالیت‌های اقتصادی مبتنی بر استاندارد ملی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی صورت می‌گیرد.

■ **صلاحیت حرفه‌ای:** مجموعه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای است که با توجه به سطح، نوع و وسعت آنها به سطوح دیگر تقسیم خواهند شد.

■ **آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای (TVET):** آموزش و تربیت در قلمرو دنیای کار جهت زمینه‌سازی، آمادگی، نگهداشت و ارتقای شغلی و حرفه‌ای را گویند. آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای واژه‌ای جامع است که به جنبه‌هایی از فرایند آموزشی و تربیتی دربرگیرنده مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرش‌ها و مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرفه‌ها را در بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، علاوه بر آموزش عمومی، ارجاع و اطلاق می‌شود. این واژه اعم از آموزش فنی و حرفه‌ای رسمی، غیررسمی و سازمان نیافته است. همچنین این آموزش‌ها شامل طیف وسیعی از فرصت‌های توسعه مهارت‌ها است که با بافت‌های ملی و محلی هماهنگ می‌گردد. یادگیری برای یاد گرفتن و رشد سواد و مهارت‌های محاسبه، مهارت‌های عرضی (غیر فنی) و مهارت‌های شهروندی نیز از مؤلفه‌های جدایی‌ناپذیر آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای است.

■ **شغل (Job):** واژه شغل «استخدام شدن برای ارائه خدمت و یا برای مدتی خاص» می‌باشد. شغل محدود به زمان و فرد کارفرما است. شغل مجموعه‌ای از کارها و

وظایف مشخص است که در یک جایگاه خاص تعریف می‌شود. یک شخص ممکن است در یک حرفه در زمان‌های گوناگون مشاغل متفاوت داشته باشد.

حرفه (Occupation): مجموعه‌ای از مشاغل دنیای کار است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد. حرفه مشغولیت اصلی فرد در طول زندگی است. استاندارد حرفه‌ای، حداقل‌های مورد انتظار دنیای کار در یک حرفه را نشان می‌دهد. حرفه مرتبط با فرد و نقش وی در بازار و دنیای کار است (مانند حسابدار، خانه‌دار، جوشکار، پرستار، مهندس ساختمان). اکثر حرفه‌ها در بخش‌های مختلف وجود دارد، در حالی که برخی از حرفه‌ها (مهندس معدن) مربوط به بخش خاصی است. یک حرفه مجموعه‌ای از مشاغل است که شباهت معقولانه‌ای از نظر کارها، دانش و توانایی‌های مورد نیاز دارد.

وظیفه (Duty): وظیفه عبارت است از مسئولیت و نقش اصلی مشخصی که در یک جایگاه شغلی یا حرفه برای شخص در نظر می‌گیرند. برای مثال از وظایف اصلی یک تعمیرکار خودرو می‌توان به تعمیر سیستم مولد قدرت، تعمیر سیستم انتقال قدرت و... اشاره کرد. از تکنسین مکترونیک انتظار می‌رود نگهداری و تعمیرات سیستم‌های کنترل عددی را به عنوان وظیفه انجام دهد.

تکلیف کاری (Task): یک تکلیف کاری فعالیت مشخصی است که دارای ابتدا و انتها می‌باشد و شامل مراحل منطقی است. معمولاً هر وظیفه به چندین تکلیف کاری تقسیم می‌شود؛ به‌طور مثال یکی از تکالیف کاری وظیفه «تعمیر سیستم مولد قدرت»، تنظیم سیستم جرقه است.

شایستگی: مجموعه‌ای از اثبات شده از دانش، مهارت و نگرش مورد نیاز جهت انجام یک تکلیف کاری، براساس استاندارد را، شایستگی گویند. شایستگی‌ها در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای به سه دسته شایستگی‌های فنی، غیر فنی و عمومی تقسیم‌بندی می‌شوند.

سطح شایستگی انجام کار: صرف‌نظر از اینکه یک تکلیف کاری در چه سطحی از صلاحیت حرفه‌ای انجام می‌شود، انجام هر کار ممکن است با کیفیت مشخصی در محیط کار مورد انتظار باشد. سطح کیفی شناخته شده از یک شخص در محیط کار را سطح شایستگی مورد انتظار و نیاز گویند. سطح شایستگی انجام کار معیار اساسی ارزشیابی است. در بین کشورهای مختلف نظام سطح‌بندی شایستگی گوناگونی

وجود دارد، اما نظام چهارسطحی معمول‌ترین آنها به نظر می‌رسد.

■ **چارچوب صلاحیت ملی (NQF):** چارچوبی است که صلاحیت‌ها، مدارک و گواهینامه‌ها در سطوح و انواع مختلف را به صورتی منسجم و همگون براساس مجموعه‌ای توافق شده به هم ارتباط می‌دهد. در این چارچوب به مهارت و تجربه در کنار دانش ارزش ویژه‌ای داده می‌شود. زمان و مکان یادگیری ارزش کمتری دارد.

■ **سطح صلاحیت (Level of Qualification):** سطح صلاحیت عبارت است از سطح حرفه یا شغلی در چارچوب صلاحیت‌های حرفه‌ای ملی که تکالیف کاری باید در آن طراحی و تدوین گردد. نظام‌های سطح‌بندی گوناگونی در بین کشورها وجود دارد، سطح صلاحیت مهندسی (حرفه‌ای) پنج در نظر گرفته شده است که به طبع آن تکنسین فنی یا حرفه‌ای دارای سطح چهار می‌باشد. صلاحیت حرفه‌ای در اروپا EQF به ۸ سطح تقسیم‌بندی شده است.

■ **برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای:** برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مجموعه‌ای از استانداردهای دنیای کار، اهداف، محتوا، روش‌ها، راهبردهای یاددهی - یادگیری، تجهیزات، زمان، فضا، استاندارد شایستگی‌ها، مواد آموزشی و استاندارد ارزشیابی است که دانش آموز (هنرجو)، کارآموز یا مربی را برای رسیدن به آن اهداف در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای هدایت می‌نماید. دامنه شمول برنامه درسی در حوزه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای، دنیای کار و دنیای آموزش را در بر می‌گیرد.

معمولاً در نظام‌های آموزش‌های فنی و حرفه‌ای کشورها سه نوع استاندارد، متصور می‌شوند:

۱ **استاندارد شایستگی حرفه‌ای؛** شایستگی یا مهارت، که توسط متولیان صنعت، بازار کار و اتحادیه‌ها، صنوف و... تهیه می‌شود. در این استاندارد، وظایف، کارها و صلاحیت‌های هر شغل یا حرفه مورد توجه قرار می‌گیرند.

۲ **استاندارد ارزشیابی؛** براساس استاندارد شایستگی حرفه‌ای و دیگر عوامل مؤثر توسط گروه‌های مشترکی از حوزه‌های گوناگون تهیه می‌شود و منجر به اعطای گواهینامه یا مدرک صلاحیت حرفه‌ای می‌گردد.

۳ **استاندارد آموزشی (برنامه درسی)؛** براساس استانداردهای شایستگی حرفه و ارزشیابی توسط ارائه‌دهندگان آموزش‌های فنی و حرفه‌ای تهیه می‌گردد. در این استاندارد و اهداف دروس، محتوا، راهبردهای یاددهی - یادگیری، تجهیزات آموزشی و... در اولویت قرار دارد.

■ **آموزش مبتنی بر شایستگی:** رویکردی در آموزش فنی و حرفه‌ای است که تمرکز بر شایستگی‌های حرفه‌ای دارد. شایستگی‌ها را به عنوان پیامدهای آموزشی در نظر می‌گیرد و فرایند نیازسنجی، طراحی و تدوین برنامه درسی و ارزشیابی براساس آنها انجام می‌شود. شایستگی‌ها می‌توانند به شایستگی‌های فنی (در یک حرفه یا مجموعه‌ای از حرفه‌ها)، غیرفنی و عمومی دسته‌بندی شوند. رسیدن فراگیران به حداقلی از همه شایستگی‌ها به عنوان هدف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در این رویکرد مورد توجه قرار می‌گیرد.

■ **استاندارد شایستگی حرفه:** استاندارد شایستگی حرفه تعیین‌کننده فعالیت‌ها، کارها، ابزارها و شاخص‌هایی برای عملکرد در یک حرفه است.

■ **هویت حرفه‌ای:** براینده مجموعه‌ای از باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات فرد در مورد حرفه است. بنابراین به دلیل تغییرات این مجموعه در طول زندگی حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای قابلیت تکوین در مسیر تعالی را دارد.

■ **گروه تحصیلی - حرفه‌ای (چند رشته‌ای تحصیلی - حرفه‌ای):** چند رشته تحصیلی - حرفه‌ای که در کنار هم قرار می‌گیرند تا فراگیر را برای انتخاب مبتنی بر علائق، تصحیح در موقعیت براساس استعداد و حرکت در مسیر زندگی با توجه به استانداردهای راهنمایی و هدایت تحصیلی - حرفه‌ای به صورت منطقی یاری رساند. چند رشته‌ای‌ها ممکن است با توجه به شرایط و امکانات منطقه‌ای هم خانواده، غیرهم خانواده، شایستگی‌های بزرگ مبتنی بر گروه‌های فرعی حرفه و شایستگی‌های طولی برای کسب و کار باشد. گروه بندی تحصیلی - حرفه‌ای باعث شکل دهی هویت حرفه‌ای و تکوین آن در طول زندگی خواهد شد.

■ **رشته تحصیلی - حرفه‌ای:** مجموعه‌ای از صلاحیت‌های حرفه‌ای و عمومی است که آموزش و تربیت براساس آن اجرا و ارزشیابی می‌گردد.

■ **اهداف توانمندسازی:** اهداف توانمندسازی اهدافی است که براساس شایستگی‌ها، استاندارد عملکرد و اقتضائات یاددهی - یادگیری جهت کسب شایستگی‌ها توسط هنرجویان تدوین می‌گردد. اهداف توانمندساز با توجه به رویکرد شکوفایی فطرت شامل پنج عنصر: تعقل، ایمان، علم، عمل و اخلاق و چهار عرصه ارتباط مربی با خود، خدا، خلق و خلقت است که با محوریت ارتباط با خدا تعریف، تبیین و تدوین می‌شوند.

– با توجه به اینکه آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای و مهارتی فرایند تکوین و تعالی هویت حرفه‌ای مربیان است و هویت مربیان برآیند نوع ارتباط آنان با خدا، خود، خلق و خلقت می‌باشد، بنابراین اهداف تربیت با توجه به این عرصه‌ها قابل تبیین خواهد بود، این عرصه‌ها به گونه‌ای جامع، یکپارچه و منطقی کلیه ساحت‌های تربیتی^۱ را در بر می‌گیرد.

■ **یادگیری یک پارچه و کل نگر:** یادگیری همه جانبه، یادگیری یک موضوع از ابعاد مختلف. در برنامه درسی ملی به ارتباط عناصر اهداف درسی و تربیتی و عرصه‌های چهارگانه گفته می‌شود.

■ **یادگیری:** فرایند ایجاد تغییرات نسبتاً پایدار در رفتار یادگیرنده، یادگیری ممکن است از طریق تجربه عینی (از طریق کار، تمرین و...)، به صورت نمادین (از طریق اشکال، اعداد و نمادها)، به شیوه نظری (توضیحات کلی) یا به شیوه شهودی (ذهنی یا روحانی) صورت گیرد.

■ **فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته:** فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته براساس اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی – یادگیری در شاخه فنی و حرفه‌ای طراحی می‌گردد. در تدوین فعالیت‌های یادگیری در دروس مختلف شاخه فنی و حرفه‌ای براساس برنامه درسی ملی ایران و حوزه یادگیری کار و فناوری، دیدگاه فناورانه حاکم خواهد بود. انتخاب فعالیت‌های یاددهی – یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه‌های یادگیری به منظور تحقق شایستگی‌ها براساس اصولی از قبیل تقویت انگیزه هنرجویان، درک و تفسیر پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی دنیای کار و فعال نمودن هنرجویان استوار است.

■ **محتوا:** محتوای آموزشی مبتنی بر اهداف توانمندساز و فعالیت‌های یادگیری ساخت یافته می‌باشد. محتوا مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و تربیتی و سازوار با آموزه‌های دینی و قرآنی، مجموعه‌ای منسجم و هماهنگ از فرصت‌ها و تجربیات یادگیری است که زمینه شکوفایی فطرت الهی، رشد عقلی و فعلیت یافتن عناصر و عرصه‌ها را به صورت پیوسته فراهم می‌آورد. همچنین محتوا دربرگیرنده مفاهیم و مهارت‌های اساسی و ایده‌های کلیدی مبتنی بر شایستگی‌های مورد انتظار از هنرجویان است و برگرفته از یافته‌های علمی و معتبر بشری می‌باشد. تناسب محتوا با نیازهای حال و آینده، علایق، ویژگی‌های روان‌شناختی هنرجویان، انتظارات جامعه اسلامی و زمان آموزش از الزامات محتوا است.

۱- ساخت تعلیم و تربیت براساس سند تحول بنیادین آموزش و پرورش، عبارت‌اند از: اعتقادی، عبادی و اخلاقی، اجتماعی و سیاسی، زیستی و بدنی، زیباشناختی و هنری، اقتصادی و حرفه‌ای و علمی و فناورانه.

■ **بسته تربیت و یادگیری:** بسته تربیت و یادگیری، به مجموعه‌ای هماهنگ از منابع، مواد و رسانه‌های آموزشی اطلاق می‌شود که در یک بسته واقعی یا به صورت اجزایی هماهنگ با نشان و برند مؤسسه تولیدکننده تهیه و برای یک یا چند پایه تحصیلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. در حال حاضر با گسترش فناوری‌های نوین و ICT، بسته آموزشی با نرم‌افزارهای آموزشی، لوح فشرده و سایت‌های اینترنتی تکمیل می‌شود. طراحی و تهیه بسته یادگیری براساس ماکت بسته تربیت و یادگیری انجام می‌پذیرد.

بسته تربیت و یادگیری می‌تواند شامل گستره‌ای از منابع و رسانه‌های آموزشی یا حاوی تعدادی کتاب و کتابچه، برگه‌های کار، لوح فشرده، فیلم آموزشی و حتی برخی وسایل کمک آموزشی و ابزارها باشد. در کنار بسته سخت‌افزاری، استفاده از امکانات نرم‌افزاری و اینترنت نیز می‌تواند به تکمیل یک بسته آموزشی کمک کند.

می‌توان بسته تربیت و یادگیری را به دو گروه کلی شامل منابع اصلی و منابع تکمیلی تقسیم نمود. منابع اصلی شامل کتاب راهنمای هنرآموز، کتاب درسی، کتاب کار هنرجو و کتاب ارزشیابی می‌شوند.

لذا بسته تربیت و یادگیری شامل ۱ کتاب درسی؛ ۲ راهنمای هنرآموز؛ ۳ کتاب همراه هنرجو؛ ۴ کتاب کار؛ ۵ نرم‌افزار هنرجو؛ ۶ فیلم هنرجو؛ ۷ شبیه‌سازها؛ ۸ فیلم هنرآموز؛ ۹ پوستر و... است.

مسیرهای هدایت تحصیلی در گروه هنر – رشته تولید برنامه تلویزیونی

مسیر یادگیری حرفه‌ای بین دروس در رشته تولید برنامه تلویزیونی

رشته تولید برنامه تلویزیونی

پایه دهم

پایه یازدهم

پایه دوازدهم

تصویربرداری و
صدابرداری

ساخت و اجرای دکور،
لباس، ماسک و گریم

نگارش متن برنامه‌های
تلویزیونی

ساخت و بازی‌دهندگی
عروسک‌های نمایشی

گویندگی، اجرا و بازیگری

تدوین و صداگذاری
برنامه‌های تلویزیونی

دانش فنی پایه

دانش فنی تخصصی

اهداف درس

درس تدوین و صداگذاری برنامه تلویزیونی

عرصه عناصر	رابطه با خویشتن (روح، روان و جسم)	رابطه با خدا	رابطه با خلق خدا (سایر انسان‌ها)	رابطه با خلقت
تعمق، تفکر و اندیشه‌ورزی	۳- تفکر در توانایی خویشتن در تطابق با تغییرات فناوری و نرم‌افزارهای تدوین ۴- خلق طرح‌ها و ایده‌های خود در زمینه تدوین و جلوه‌های ویژه صوتی و تصویری ۵- درک توانایی‌های جسمی خود پیرامون استفاده از نرم‌افزارهای تدوین	۳- درک و اهمیت فضای معنوی در برش و تدوین نهایی تصویر ۴- توجه به اخلاق حرفه‌ای با در نظر گرفتن آموزه‌های دینی در تدوین برنامه‌های تلویزیونی ۵- درک و اهمیت دیدگاه الهی در به نمایش گذاشتن فضاهای معنوی برای مخاطبین	۳- تدبیر و توجه در حفظ حریم شخصی افراد در تدوین برنامه‌های تلویزیونی ۴- درک اهمیت ارائه مناسب و با کیفیت در برش و تدوین نهایی تصویر ۵- توجه به اخلاق حرفه‌ای کارکنان و تدوینگر در حین انجام کار	۳- تفکر و ایده‌یابی از طبیعت در تدوین برنامه‌های تلویزیونی ۴- درک و توجه به ایمنی محیط کارگاه در تدوین برنامه‌های تلویزیونی ۵- توجه به آسیب‌های وارده به طبیعت به وسیله برش و تدوین در یک برنامه تلویزیونی
ایمان و باور	۳- باور به توانایی خویشتن برای به‌کارگیری اخلاق حرفه‌ای در تدوین و صداگذاری برنامه‌های تلویزیونی ۴- باور مسئولانه به توانایی خویشتن در فن تدوین و صداگذاری ۵- ایمان به تأثیر علامت و انگیزه خویشتن در بهبود اجرای صداگذاری	۳- باور به رعایت اخلاق حرفه‌ای با در نظر گرفتن احکام الهی در تدوین برنامه‌های تلویزیونی ۴- باور و ایمان به حضور خداوند در تمام صحنه‌های زندگی به ویژه در انجام وظایف شغلی ۵- عقیده قلبی به افزایش روزی حلال در تدوین و صداگذاری برنامه‌های تلویزیونی	۳- ایمان به رعایت اخلاق حرفه‌ای در روند کار تدوین و صداگذاری ۴- باور به حفظ حریم خصوصی افراد در برش و تدوین نهایی تصویر ۵- باور و ایمان به ناظر بودن خداوند در تمام مراحل کار	۳- ایمان به آموزش مستمر از جلوه‌های طبیعت در صداگذاری برنامه‌های تلویزیونی ۴- باور به نظام‌مندی و هدف‌دار بودن خلقت و ارتباط آن با محتوا در برش و تدوین نهایی تصویر ۵- باور به اهمیت استفاده بهینه در به‌کارگیری منابع موجود در فرایند تدوین و صداگذاری برنامه‌های تلویزیونی
علم (کسب معرفت، شناخت، و بصیرت و آگاهی)	۳- تحقیق و جست‌وجو در زمینه فناوری‌های جدید در حوزه تدوین و صداگذاری برنامه‌های تلویزیونی ۴- افزایش آگاهی فرد در شناخت و یادگیری در حوزه تدوین و صداگذاری ۵- افزایش آگاهی از جلوه‌های ویژه در تدوین و صداگذاری برنامه تلویزیونی	۲- معرفت و بصیرت در حوزه تدوین و صداگذاری با توجه به مفاهیم دینی ۴- توصیف جمال الهی به وسیله ترکیب فنی و هنری صدا و تصویر ۵- عقیده قلبی به افزایش روزی حلال در حیطه تدوین و صداگذاری	۳- توصیف کارگروهی در ساخت باندتهای صوتی ۴- شناخت و آگاهی از ویژگی‌ها و توانمندی‌های گروه در طراحی و اجرای عنوان‌بندی ۵- استفاده بهینه از منابع انسانی در حوزه‌های مختلف تدوین و صداگذاری	۳- کسب اطلاعات شغلی در حوزه تدوین و صداگذاری با توجه به استانداردهای محیط‌زیست ۴- شناخت آسیب‌های زیست‌محیطی در قالب یک برنامه تلویزیونی با توجه به برش‌های مناسب و تدوین نهایی تصویر ۵- پژوهش و کشف عناصر خلاقانه در تولید جلوه‌های ویژه صوتی و تصویری
عمل (کار، تلاش، اطاعت، عبادت، مجاهدت، کارآفرینی، مهارت و...)	۳- ارتقای شایستگی‌های فردی در تولید جلوه‌های صوتی و تصویری ۴- کسب مهارت عملی در ترکیب فنی و هنری صدا و تصویر ۵- به‌دست آوردن دانش‌های روز و جدید در حوزه تدوین و صداگذاری	۳- اجرای وظایف شغلی با توجه به رضایت خداوند ۴- توصیف جمال الهی با استفاده از جلوه‌های ویژه صوتی و تصویری در تولید برنامه‌های تلویزیونی ۵- رعایت و عمل به قوانین و آموزه‌های دینی در به‌کارگیری درست فناوری روز	۳- به‌کارگیری اخلاق حرفه‌ای در فرایند برش و تدوین نهایی تصویر ۴- استفاده بهینه از توانمندی‌های افراد در هر یک از بخش‌های تدوین و صداگذاری ۵- عمل به تدوین‌بندی در فرایند تدوین و صداگذاری هر یک از حوزه‌های تدوین و صداگذاری	۳- کارآفرینی و خلاقیت در ترکیب فنی و هنری صدا و تصویر ۴- اجرای انظم و انضباط کاری با الهام از نظام آفرینش در همگام‌سازی صدا و تصویر ۵- بهره‌گیری از تناسبات انسانی در تولید جلوه‌های ویژه صوتی و تصویری تدوین
اخلاق (تزکیه، عاطفه و ملکات نفسانی)	۳- رعایت اخلاق حرفه‌ای و حفظ حقوق افراد در حیطه تدوین و صداگذاری ۴- احساس مسئولیت نسبت به استفاده بهینه از ابزار تدوین و صداگذاری ۵- تعهد در به‌کارگیری فناوری‌های جدید در تولید جلوه‌های ویژه صوتی و تصویری	۳- رعایت اصول و ارزش‌های اخلاقی و الهی در برش و تدوین نهایی تصویر ۴- پرهیز از آموزه‌های غیردینی در فرایند تدوین و صداگذاری برنامه‌های تلویزیونی ۵- پایبندی به احکام و آموزه‌های دینی در کسب روزی حلال	۳- متعهد به رفتار خیرخواهانه در استفاده از ابزار تدوین و صداگذاری ۴- داشتن روحیه یادگیری و یاددهی در فرایند تدوین و صداگذاری ۳- متعهد به فراهم آوردن محیط سالم و امن در استودیوهای تدوین و صدا	۳- متعهد به استفاده از مواد حامی و کم ضرر محیط‌زیست ۴- تعهد به انجام کار درست و ماندگار در حیطه تدوین و صداگذاری ۵- علاقه به تأثیرپذیری از طبیعت در خلق و تولید جلوه‌های صوتی و تصویری

* اهداف تفصیلی ۱ و ۲ برای شایستگی‌های عمومی است.

طراحی و سازماندهی درس

درس تدوین و صداگذاری برنامه تلویزیونی از ترکیب سازوار ۹ تکلیف کاری در قالب پنج فصل شایستگی تشکیل شده است که هر فصل نماینده یک شغل در حوزه تولید برنامه تلویزیونی است. سازماندهی درس به نحوی است که تکالیف کاری در یک مسیر افقی از ساده به پیچیده در طول سال تحصیلی به صورت مرحله‌ای ارائه می‌شود و شایستگی‌ها به صورت تدریجی کسب و ارزیابی می‌شود و در نهایت در پایان درس شایستگی کلان تدوین و صداگذاری برنامه تلویزیونی که قابلیت انتقال دارد محقق می‌شود.

شایستگی‌های مورد انتظار

شایستگی‌های فنی:

- دسته‌بندی نماها
- برش اولیه تصاویر
- برش و تدوین نهایی تصویر
- تولید جلوه‌های ویژه تصویری
- تولید جلوه‌های صوتی
- ساخت باندهای صوتی
- ترکیب فنی و هنری تصویر
- طراحی عنوان‌بندی
- اجرای عنوان‌بندی

شایستگی‌های غیر فنی:

- مسؤلیت‌پذیری تعهد کاری
- جمع‌آوری و گردآوری اطلاعات
- امانت‌داری و رازداری
- یادگیری مادام‌العمر
- ارتباط مؤثر و کار تیمی
- مدیریت کارها و پروژه
- اجتماعی بودن
- مذاکره
- کارآفرینی
- درستکاری

- به کارگیری فناوری‌های مناسب
- کاربرد فناوری اطلاعات
- احترام گذاشتن به ارزش‌های دیگران
- انتخاب و به کارگیری فناوری‌های مناسب
- تفکر و اخلاق
- نگرش سیستمی
- اخلاق حرفه‌ای

سازماندهی محتوا

درس شامل پنج فصل است که هر فصل شامل ۱ یا ۲ تکلیف کاری است هر تکلیف کاری به صورت مستقل دارای یک پروژه مستقل است که در برخی موارد دو تکلیف کاری در یک پیمانانه به صورت پروژه مشترک تعریف می‌شود که عبارت‌اند از:

فصل ۱ برش تصویر (دسته‌بندی نماها - برش اولیه تصاویر)

فصل ۲ تدوینگر (برش و تدوین نهایی تصویر)

فصل ۳ جلوه‌های ویژه (تولید جلوه‌های ویژه تصویری - تولید جلوه‌های صوتی)

فصل ۴ صداگذاری (ساخت باندهای صوتی - ترکیب فنی و هنری صدا و تصویر)

فصل ۵ عنوان‌بندی (طراحی عنوان‌بندی - اجرای عنوان‌بندی)

لیست استاندارد تجهیزات

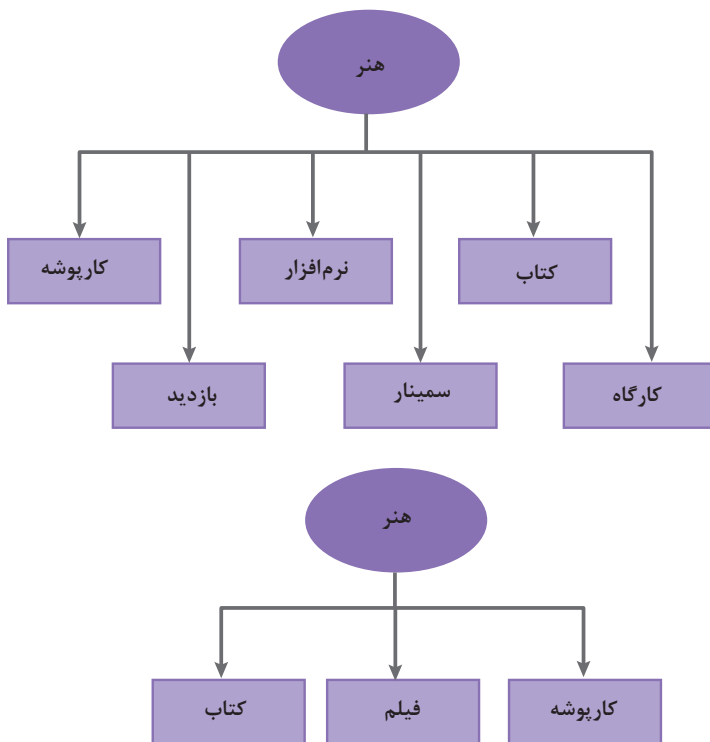
مطابق با جدول تجهیزات آموزشی در سایت دفتر تألیف کتاب‌های درسی و حرفه‌ای و کاردانش به نشانی www.tvoccd.oerp.ir

رسانه‌ها، مراکز، مواد و منابع یادگیری

۱ مراکز یادگیری

هنرستان - محیط کار واقعی - کارگاه‌های آموزشی

۲ رسانه‌های یادگیری

۳ منابع یادگیری

- کتاب‌های مرجع
- جداول استاندارد
- استانداردهای تحلیل و ارزشیابی حرفه
- رسانه‌های یادگیر

بخش ۲

دروس و جلسات

فصل اول: برش کار تصویر واحد یادگیری ۱- دسته بندی نماها واحد یادگیری ۲- برش اولیه تصاویر

نمونه جدول بودجه بندی: دسته بندی نماها واحد یادگیری ۱ - فصل ۱

زمان		رئوس محتوا	فصل	واحد یادگیری	جلسه
عملی	نظری				
۱	۳	مفاهیم و تعاریف پایه در تدوین	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۱
۲	۲	صحنه و فرمت های تصویر	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۲
۱	۳	شیوه های تولید یک برنامه تلویزیونی	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۳
۱	۳	مرحله پس تولید	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۴
۱	۳	مرحله پیش تدوین	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۵
۲	۲	دسته بندی نماها	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۶
۲	۲	معیار دسته بندی نماها	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۷
۲	-	ارزشیابی، تجزیه و تحلیل یک سکانس از یک برنامه	۱	دسته بندی نماها	جلسه ۸

فصل اول: برش کار تصویر

واحد یادگیری

(۱)

دسته بندی نماها

۱- مقدمه

دسته بندی نماها نخستین مرحله تدوین محسوب می شود که همانند تجزیه و آنالیز مواد صنعتی، قبل از شروع فرایندهای کاری، است. در اینجا اجزای مهمی که در مرحله تدوین با آن سروکار خواهیم داشت مورد شناسایی قرار می گیرد: اجزایی نظیر دکوپاژ، صحنه، فرمت های تصویری، شناخت شیوه های تولید برنامه تلویزیونی.

این مرحله دارای ویژگی های زیر است:

۱ نیاز به شکیبایی و صبر زیاد دارد.

دقت در جزئیات بسیار حائز اهمیت است. شناخت عناصر هر نما به عنوان کلیدی ترین عامل در برش محسوب می شود. از این رو جزئی ترین ها می بایست با دقت دیده شود.

۲- مواد و تجهیزات

میزکار، ابزار تدوین نظیر رایانه، بلندگوهای مناسب برای پخش صوت، صدلی مناسب برای نشستن طولانی، فیلم های آرشیوی و تصاویر خام، نرم افزارهای تدوین (پیشنهاد می شود از Adobe Premiere یا Edius استفاده شود؛ چراکه این نرم افزارها از قابلیت های تدوینی زیادی برخوردار هستند. برای غالب برنامه تلویزیونی ادیوس پیشنهاد می شود زیرا کار کردن با آن راحت و سریع الوصول تر است).

۳- دانش افزایی

شناخت و تقویت زیبایی شناسی تصویر و توان نقد و تحلیل بصری از مهم ترین شاخه های دانش سینماست که در این مرحله بسیار کارایی دارد. به عبارتی هر چه توانایی ادراک و سواد بصری بیشتر باشد، انجام این مرحله با موفقیت بیشتری همراه خواهد بود. شناخت رسانه و مخاطب شناسی آن نیز از دیگر دانش های مؤثر در طی مراحل این واحد به حساب می آید.

انواع نما

اندازه هر نما به فاصله دوربین تا سوژه بستگی دارد و اندام انسان معیاری برای تقسیم‌بندی‌های مختلف نما است. به عبارتی شکل ظاهر شدن موضوع بر پرده، اندازه یک نما را تعریف می‌کند. حالت کلی اندازه‌ها عبارت‌اند از:

- ۱ **نمای دور یا نمای کامل:** دیدگاه دور با پوشش نامشخص از موضوع
- ۲ **نمای باز یا نمای پوششی:** دیدگاه وسیعی که شامل تمام رویداد است.
- ۳ **نمای نزدیک یا نمای بسته:** دیدگاه جزئی که غالباً موضوع‌های اطراف را حذف می‌کند.

با توجه به این سه حالت کلی به صورت جزئی ۹ نوع اندازه نما مختلف وجود دارد که در جدول زیر ارائه شده است. نمای دو نفره، نمای سه نفری، نمای گروهی نیز عناوینی هستند که به ترتیب با توجه به تعداد بازیگران حاضر در صحنه شناسایی می‌شوند.

ردیف	عنوان نما	عنوان تخصصی و فنی	مخفف
۱	نمای خیلی نزدیک	Extreme close_up	ECU یا XCU
۲	نمای نزدیک بزرگ	Big close_up	BCU
۳	نمای نزدیک	Close_up	CU
۴	نمای متوسط نزدیک	Medium close_up	MCU
۵	نمای متوسط	Medium Shot	MS
۶	نمای متوسط دور	Medium long Shot	MLS
۷	نمای باز یا بلند	Wide Shot یا Long shot	WS یا LS
۸	نمای دور	Very long Shot	VLS
۹	نمای خیلی دور	Extreme long shot	ELS یا XLS

هر کدام از نماهای بالا کیفیت زیبایی‌شناسی متفاوتی دارد و حس‌های گوناگونی را انتقال می‌دهد که متناسب با ویژگی‌های برنامه و متن انتخاب می‌شود.

ویژگی‌های اندازه‌های مختلف نما

کاربرد زیبایی‌شناسی	تصویر نمونه از نما	نوع نما
<p>از خصوصیات نمای بسیار دور، تسلط بصری بر محیط است. بیننده نسبت به شخصیت‌های صحنه حالتی خنثی و بی‌علاقه پیدا می‌کند و بیشتر، ناظر محیط وسیع صحنه است. استفاده درست از این نما موقعیت کلی صحنه را مشخص می‌کند و تأثیر محیط بر موضوع‌ها آشکار می‌شود. همچنین می‌توان رویدادهای متمایز صحنه را در مقیاس وسیع به یکدیگر ارتباط داد و فعالیت‌های درون صحنه‌ای را به‌طور کامل نشان داد.</p> <p>نمای دور که غالباً در شروع صحنه به‌کار می‌رود، محیط و فضای صحنه را معرفی می‌کند تا انگیزه حرکات موضوع تعقیب شود. با بسته شدن یک نما (محدود شدن تصویر صحنه) تأثیر و اهمیت صحنه‌پردازی و نورپردازی کاهش می‌یابد، در حالی که اهمیت بازیگران و موضوع صحنه افزایش می‌یابد. از این رو حرکات‌ها و حالت‌های چهره بازیگران از اهمیت بیشتری برخوردار می‌شوند.</p>	 	نمای دور
<p>نمای متوسط دور، در جایی بین نمای میانی و نمای کامل قرار می‌گیرد. ارزش بصری این اندازه نما، چیزی بین توانایی نمایش محیط توسط نمای دور و دقت نمای نزدیک در نمایش جزئیات است. از نمای کامل تا نماهای ۳/۴، حرکات بدن (حرکت دست‌ها به طرفین) در داخل قاب تصویر قرار می‌گیرد.</p>	 	نمای متوسط
<p>نمای نزدیک توانایی بسیاری در جلب توجه بیننده و تمرکز او بر موضوع دارد. اگر بازیگری در این نوع نما ظاهر شود، واکنش‌ها و حالات چهره او اهمیت بسیاری می‌یابد. نمای نزدیک می‌تواند اطلاعاتی را که در نماهای دیگر نادیده گرفته شده یا به سختی قابل رؤیت بوده است، آشکار کند. این نوع نما توجه را جلب کرده و موجب تأکید می‌شود.</p>		نمای نزدیک

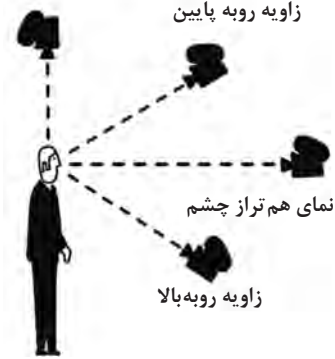
زوایای دوربین

نمای زاویه بالا (High Angle): به بیننده احساس قدرت و برتری می‌دهد. این احساس با تغییر فاصله (دور شدن دوربین از موضوع) افزایش می‌یابد. بنابراین، نمای زاویه بالا را می‌توان برای القای حالاتی چون بی‌اهمیتی موضوع، حقارت و ناتوانی آن به کار گرفت. نمای زاویه خیلی بالا (Extreme High Angle): به زیرنظر داشتن و به دقت نگرستن موضوع شباهت دارد. از ارتفاع ۳ تا ۶ متر این حالت نظارت، به جدایی احساسی تبدیل می‌شود.

نمای زاویه پایین (Low Angle): موضوع‌ها را قوی‌تر، مسلط و برتری طلب، عجیب و مرموز نشان می‌دهد؛ موضوع (شخص) نسبت به محیط خود تهدیدکننده، باشکوه،

مقتدر، مصمم، موقر و سخاوتمند ظاهر می‌شود. از این زاویه، گفت‌وگو و حرکت در صحنه اهمیتی نمایشی پیدا می‌کند. هر چه به موضوع نزدیک‌تر شویم، این جلوه‌ها بیشتر می‌شود. در یک نمای زاویه خیلی پایین، ظاهر موضوع عجیب و مرموز می‌شود و اگر دوربین از موضوع دور شود او حالتی دورافتاده و ناشناس پیدا می‌کند. نمای هم‌تراز (Eye Level): معمولاً دیدگاه عادی که از ارتفاع هم سطح سینه و شانه است، ویژگی مشخصی ندارد.

زاویه چشم پرنده

ارتفاع دوربین

کارگردان هنگام کار روی یک صحنه، معمولاً ارتفاع دوربین‌های خود را به دلایل خاصی انتخاب می‌کند. این دلایل متفاوت‌اند:

- تأکید بر توانایی یا قدرت نمایشی شخصیت یا حقیر جلوه دادن آن
- هماهنگی بین گفت‌وگو در صحنه
- زوایای دوربین و....

حرکت‌های دوربین

به‌طور کلی حرکت‌های دوربین در راستای سه محور اصلی (افقی، عمودی، عمق) است. این حرکات با توجه به حرکت سوژه، دوربین و دوربین - سوژه با هم تعاریف متفاوت و کارکردهای گوناگونی دارند:

۱ حرکت افقی دوربین (حرکت به روی محور X): که به چپ و راست انجام می‌شود را پِن می‌گویند. این حرکت در راستای نمایش روابط بین دو سوژه یا ناحیه‌هایی از تصویر است. این حرکت در امتداد یک خط مستقیم اتفاق می‌افتد و به صورت ۱۸۰ درجه و ۳۶۰ درجه به کار می‌رود.

۲ حرکت عمودی دوربین (حرکت در راستای محور Y): که به بالا و پایین انجام می‌شود تیلت نام دارد. این حرکت بر ارتفاع و عمق تأکید می‌کند (مانند تیلت از بالا به پایین یک ساختمان بلند طبقه) همچنین، ارتباط دهنده سوژه‌ها به یکدیگر است.

۳ حرکت دورانی و چرخشی دوربین (حول محور Z): را کُنت می‌گویند. این حرکت برای دوران سر برای دید مکان صحنه است. این حرکت به راست و چپ صورت می‌گیرد و از جمله حرکت‌هایی است که انجام آن فقط با دوربین روی دست امکان‌پذیر است.

حال اگر سه پایه دوربین نیز متحرک باشد و حرکت کند، سه حرکت دیگر برای دوربین به وجود می‌آید که عبارت‌اند از:

۴ تراک (Truck): تغییر مکان آزادانه دوربین به صورت افقی به چپ و راست که نقطه دید دوربین تغییر نمی‌کند را تراک می‌گویند. این حرکت برای تعقیب سوژه متحرک در فضا به صورت موازی و همراهی به کار می‌رود.

۵ دالی (Dolly): حرکت دوربین به جلو و عقب که باعث ورود به صحنه (نزدیک شدن به سوژه) و خروج از صحنه (دور شدن از سوژه) می‌شود را دالی می‌گویند. ورود به صحنه را دالی این (Dolly in) و خروج از صحنه را (Dolly out) می‌گویند. این حرکت مرزهای بین صحنه (پیش‌زمینه، میان‌زمینه و پس‌زمینه) را کم‌رنگ و از آنها عبور کرده و مخاطب را به سوژه نزدیک یا از آن دور می‌کند.

۶ پدستال (Pedestal): حرکت دوربین به بالا (پدستال بالا Pedestal up) یا پایین (پدستال پایین Pedestal down) همانند آسانسور در صورتی که بدنه دوربین تغییری نکند را پدستال می‌گویند. همانند پایین آمدن از یک طبقه ساختمان به طبقه پایین‌تر یا بالاتر.

۷ قوس (Arc): حرکت دوربین به روی یک مسیر دایره‌ای پیرامون سوژه که مرکزیت سوژه و نقطه دید آن حفظ می‌شود. این حرکت به دو صورت «قوس چپ» و «قوس راست» انجام می‌شود.

می‌توان به حرکت‌های مذکور دو حرکت دیگر دوربین را نیز اضافه کرد که دارای پیچیدگی‌های زیادی است. در این دو حرکت دوربین به روی جرثقیل سوار می‌شود:

۸ تانگ (Tongue): دوربین به روی جرثقیل سوار می‌شود و در راستای افقی بر محور جرثقیل به چپ و راست حرکت می‌کند.

۹ کرین (Crane): چرخش دوربین به بالا و پایین تا نقطه ثابت بازوی جرثقیل را می‌گویند. این حرکت کل موقعیت صحنه را از منظری بالاتر نشان می‌دهد که بیان‌کننده سیطره و قدرتی فرا انسانی‌ست.

هر کدام از این حرکت‌ها هم به صورت مجزا و هم به صورت ترکیبی می‌توانند با یکدیگر استفاده شوند که نحوه استفاده آنها با توجه به موضوع و محتوای مورد نظر انتخاب می‌شود. به عنوان مثال شما می‌توانید پن و تیلت را در یک زمان استفاده کنید. ۲۳۲ امکان حرکتی با توجه به ترکیب حرکت‌های فوق می‌توان ایجاد کرد. مطالب گفته شده فوق، نکات کلیدی است که یک تدوینگر می‌بایست در مورد زیبایی‌شناسی تصویر بداند. هر نما دارای دو معناست:

- ۱ معنای دلالتی:** به معنای خود نما و موضوعی که آن را نشان می‌دهد، اشاره دارد.
 - ۲ معنای ضمنی:** که وابسته به نمای قبل و بعد از خود است و در ارتباط با آنها معنا می‌دهد. این قبیل معانی در خدمت یک مفهوم به کار می‌روند. معنای ضمنی نماها به ریشه‌های فرهنگی و اجتماعی اثر نیز ارجاع می‌دهد.
- به عنوان مثال نمایی از یک گل لاله را در نظر بگیرید. این نما، علاوه بر معنای خودش (نمایش گل لاله) به معنای شهید و شهادت نیز هست که به ریشه‌های فرهنگی و اجتماعی کشور ما ارتباط دارد.

۴- شیوه تدریس

بهترین روش تدریس در این فصل، ترغیب هنرجویان به نقد و تحلیل فیلم و برنامه‌های تلویزیونی است. هر چقدر هنرجو، مفاهیم پایه مورد نظر در مورد نما، زیبایی‌شناسی تصویر و مبانی سینما را بشناسد، تدوینگر موفق‌تری خواهد بود. پیشنهاد می‌شود هنرآموز دو فیلم موفق از سینمای ایران و دو برنامه موفق تلویزیونی در گونه‌های مختلف را به عنوان آثار مورد بررسی توسط شخص خود انتخاب نماید و در طول دوران تدریس، آنها را مورد ارزیابی و بازشناسایی قرار دهد. این فرایند تکرار آنالیز و نقد می‌بایست در هنرجویان نهادینه شود زیرا این رویه عامل درک جزئیات و ریزه‌کاری‌های متن و برنامه

بخش ۲: دروس و جلسات

خواهد بود، از این رو، تقویت صبر و شکیبایی در هنرجویان، به عنوان یک خصیصه کاربردی در مرحله تدوین فیلم، می‌بایست در اولویت برنامه‌های آموزشی هنرآموزان قرار داشته باشد.

۵- نکات ایمنی و بهداشت

ایمنی و دقت در کار با ابزار استودیویی، رعایت نکات فنی و ایمنی در کار با ابزارهای مکانیکی و الکترونیکی، رعایت بهداشت در محیط استودیو و کارگاه‌های آموزشی، ایمنی در به کارگیری تجهیزات گران‌قیمت و نفیس یک استودیو صدا و تصویر.

۶- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

مشاهده عملکرد، فعالیت‌های کلاسی و کارگاهی، آزمون عملکردی

ارزشیابی شایستگی دسته‌بندی نماها

<p>شرح کار: تحلیل دکوپاژ، گزارش صحنه، بازبینی و انتخاب نماها، دسته‌بندی نماها</p>																															
<p>استاندارد عملکرد: دسته‌بندی نماهای برنامه براساس طرح مورد نظر با توجه به دکوپاژ مربوط</p>																															
<p>شاخص‌ها: ۱ شناخت متن نمایشی و دکوپاژ ۲ شناسایی ویژگی‌های هر نما</p>																															
<p>شرایط انجام کار : زمان: ۳۰ ساعت مکان: استودیو تدوین یا سایت کامپیوتر ابزار و تجهیزات: تجهیزات تدوین، نرم‌افزارهای تدوین، منابع آرشیو تصویری</p>																															
<p>معیار شایستگی:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>مرحله کار</th> <th>حداقل نمره قبولی از ۳</th> <th>نمره هنرجو</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>تحلیل دکوپاژ</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>گزارش صحنه</td> <td>۱</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۳</td> <td>بازبینی و انتخاب نماها</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۴</td> <td>دسته‌بندی نماها</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: کسب اطلاعات: جمع‌آوری و گردآوری اطلاعات (N۳۱)- روحیه کار جمعی و تعامل گروهی</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">میانگین نمرات</td> <td>*</td> </tr> </tbody> </table>				ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو	۱	تحلیل دکوپاژ	۲		۲	گزارش صحنه	۱		۳	بازبینی و انتخاب نماها	۲		۴	دسته‌بندی نماها	۲		شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: کسب اطلاعات: جمع‌آوری و گردآوری اطلاعات (N۳۱)- روحیه کار جمعی و تعامل گروهی		۲		میانگین نمرات			*
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو																												
۱	تحلیل دکوپاژ	۲																													
۲	گزارش صحنه	۱																													
۳	بازبینی و انتخاب نماها	۲																													
۴	دسته‌بندی نماها	۲																													
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: کسب اطلاعات: جمع‌آوری و گردآوری اطلاعات (N۳۱)- روحیه کار جمعی و تعامل گروهی		۲																													
میانگین نمرات			*																												
<p>* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.</p>																															

نمونه جدول بودجه‌بندی: برش اولیه تصاویر واحد یادگیری ۲- فصل ۱

جلسه	واحد یادگیری	فصل	رئوس محتوا	زمان	
				نظری	عملی
جلسه ۱	برش اولیه تصاویر	۱	مفهوم کلی برش	۳	۱
جلسه ۲	برش اولیه تصاویر	۱	پیدایش و اصلاح	۲	۲
جلسه ۳	برش اولیه تصاویر	۱	چیدمان اولیه برنامه	۲	۲
جلسه ۴	برش اولیه تصاویر	۱	برش اولیه تصاویر	۲	۲
جلسه ۵	برش اولیه تصاویر	۱	مفاهیم کلیدی در آماده‌سازی اولیه	۳	۱
جلسه ۶	برش اولیه تصاویر	۱	سرعت و ریتم برش	۲	۲
جلسه ۷	برش اولیه تصاویر	۱	نکات کلیدی برش تصویر	۲	۲
جلسه ۸	برش اولیه تصاویر	۱	ارزشیابی، برش اولیه تصاویر و مفاهیم آن	-	۲

فصل اول: برش کار تصویر

برش اولیه تصاویر

واحد یادگیری

(۲)

۱- مقدمه

برش اولیه تصاویر، به عنوان یکی از کلیدی‌ترین مراحل کار برش کار تصویر است. در این مرحله، برش کار می‌بایست اسکلت اولیه ساختمان فیلم را بنا نهاده و آن را نمایش دهد. این اسکلت شالوده کار برای مرحله تدوین نهایی فیلم است که توسط تدوینگر انجام می‌شود.

۲- مواد و تجهیزات

میز کار، ابزار تدوین نظیر رایانه، بلندگوهای مناسب برای پخش صوت، صندلی مناسب برای نشستن طولانی، فیلم‌های آرشیوی و تصاویر خام، نرم‌افزارهای تدوین (پیشنهاد می‌شود از Adobe Premiere یا Edius استفاده شود).

۳- دانش افزایی

در این مرحله ارتقای سطح دانش سینمایی در حوزه‌های داستان‌گویی و ضرب‌آهنگ از اهمیت ویژه و خاصی برخوردار است. عنصر کلیدی در این مرحله ارتقای سطح تنش، تعلیق و کشمکش فیلم یا برنامه تلویزیونی است و براساس شکل‌دهی به این مقوله، ضرب‌آهنگ برنامه به کیفیت قابل قبولی از نظر زمانی دست پیدا می‌کند. از این رو شناخت روش‌های افزایش تنش و مفهوم ضرب‌آهنگ الزامی است.

داستان‌گویی

در حوزه داستان‌گویی، منطق علت و معلول به عنوان پایه‌ای‌ترین الگوی داستان‌گویی، می‌بایست توسط هنرجویان درک و اجرا گردد. تقویت دانش در این حوزه به صورت تجربی صورت می‌گیرد. رویدادهای گوناگون می‌توانند به عنوان سوژه، جهت‌آزمون‌های کارگاهی انتخاب و تجزیه و تحلیل گردند. روش کار به این صورت خواهد بود که هر

رویداد به حداقل حادثه‌های ممکن تجزیه و از همنشینی آنها در کنار یکدیگر براساس علت و معلول، معانی گوناگون آن مورد بررسی قرار گیرد. روابط معنایی که به درونمایه اصلی فیلم یا برنامه کمک می‌کند و در پرداخت آن به شکل مؤثری بر مخاطب تأثیر می‌گذارد، به عنوان زنجیرهٔ علت و معلول آن رویداد انتخاب می‌گردد. به عنوان مثال تصور کنید دو نمای مجزای زیر به یکدیگر متصل شوند:

نمای اول: پسرپچه‌ای به طرف بالا نگاه می‌کند.

نمای دوم: درختی به طرف دوربین می‌افتد.

اگر ترتیب نماها به همین صورت باشد، برداشت بیننده این خواهد بود که پسرپچه در حال تماشای افتادن درخت است.

اما اگر ترتیب نماها را معکوس کنیم یعنی ابتدا نمای درخت و سپس نمای پسرپچه را نشان دهیم، بیننده فکر می‌کند که درخت، در حال سقوط روی پسرپچه است.

بعضی اوقات تقدم در تأخر نماها در مفهومی که به دنبال دارند تأثیری ندارد. به عبارت دیگر، به هر طریقی که نماها را کنار هم بگذارید مفهوم یکسانی را القا می‌کنند. به طور مثال، نمای زنی که فریاد می‌کشد و نمای شیری در حال حمله. اما همواره تفاوت‌های کمی در زمینهٔ روابط علت و معلول وجود دارد.

روش‌های افزایش تنش و تعلیق

تنش به طور قابل ملاحظه‌ای ناشی از نحوهٔ ارائهٔ موضوع است. روش‌های معمول در ارائهٔ موضوع که منجر به افزایش تنش و کشمکش می‌شود عبارت‌اند از:

۱ سازماندهی عمومی نماها، کاربرد تصاعدی نماهای قوی تر باعث افزایش تنش می‌شود. (برش متداخل نماهای نزدیک و نزدیک‌تر؛ دیدگاه‌های زاویهٔ پایین، مورب کردن تدریجی نماها).

۲ کاربرد موسیقی و آثار صوتی تعلیقی، به عنوان بسترسازهای کلیدی برای مخاطب در مواجهه با تنش اصلی صحنه به حساب می‌آیند. این عناصر یا می‌توانند ذهن مخاطب را منحرف کرده و به او شوک بدهد یا می‌تواند ذهن مخاطب را در راستای تنش اصلی قرار دهد و تأثیرگذاری رویداد اصلی را افزایش دهد.

۳ ارائهٔ اطلاعات مبهم و ناقص، استفاده از این روش مخاطب را در روند داستان‌گویی فیلم یا برنامه سهیم می‌کند و او را به پویایی وا می‌دارد.

۴ وقفه در ارائهٔ اطلاعات، تقویت حس انتظار را در مخاطب به همراه دارد به نوعی که مخاطب روند جزئی‌ترین وقایع را نیز دنبال می‌کند.

۵ بیننده از چیزی مطلع است که شخصیت داستان نمی‌داند، به عنوان مثال شخصیتی از دست چندین نفر فرار می‌کند. با ارائهٔ اطلاعاتی از مسیر که به مخاطب نشان داده می‌شود در وی تنش و تعلیق افزایش پیدا می‌کند. در مثال فوق، اگر با چند نما به

مخاطب نشان دهیم، مسیر دچار انسداد است، او با دانستن این اطلاعات از شخصیت در حال فرار جلوتر قرار می‌گیرد. در این حالت، عنصر مهم برای بیننده، نحوه مواجهه شخصیت اصلی با بحران‌ها و چالش‌های مقابلش است.

۶ شخصیت داستان به‌طور ناگهانی با مشکل بزرگی روبه‌رو می‌شود. این روش برخلاف روش ۵ عمل می‌کند. به این معنی که مخاطب و شخصیت همگام با یکدیگر در روند وقایع پیش می‌روند از این رو بدون هیچ‌گونه پیش‌آگاهی از وقایع، با رخ دادن آن دچار شوک و بحران می‌شود که عامل مؤثری در دنبال کردن دیگر وقایع داستان است.

۷ بیننده وقایع را پیش‌بینی می‌کند. این روش به نوعی روند وقایع را بر خلاف انتظار و پیش‌بینی بیننده پیش می‌برد. شکست در پیش‌گویی‌های بیننده او را در جریان داستان فیلم و ارتباط نماها درگیرتر می‌کند.

ضرب‌آهنگ

ضرب‌آهنگ، سرعت پیشرفت احساسات در واحد زمان است. به‌طور کلی، ضرب‌آهنگ کند بر وقار، آرامش، تفکر، تعمق و احساس عمیق دلالت دارد و ضرب‌آهنگ تند بیان‌کننده خشونت، هیجان و اغتشاش است. یک برنامه متوازن و معادل مداوماً ضرب‌آهنگ خود را تنظیم می‌کند. یک ضرب‌آهنگ تند، خسته‌کننده بوده در حالی که یک ضرب‌آهنگ کند و پیوسته کسل‌کننده است. ضرب‌آهنگ برنامه از مجموع چند عامل به وجود می‌آید:

۱ تصویرنامه: طول صحنه‌ها، مدت زمان گفتار، عبارت‌های گفتار، چگونگی کلمات، گفت و شنودهای کوتاه دارای ضرب‌آهنگ تندتری از تک گفتارهای طولانی هستند.

۲ چگونگی ارائه گفتار: صداهای سریع با فرکانس‌های بالا و مقطع ضرب‌آهنگ برنامه را سرعت می‌دهد.

۳ پرداخت تولید: سرعت حرکت دوربین، برش تصاویر و حرکات بازیگران. چشم می‌تواند ضرب‌آهنگ سریع‌تر را بهتر از گوش دنبال کند. چشم قادر است تقریباً بلافاصله موضوعات را بررسی، طبقه‌بندی و ارزیابی کند، در حالی که گوش باید صداهای متوالی را کنار یکدیگر بگذارد تا مفهوم کلی آنها را دریابد. آنجا که ضرب‌آهنگ سریع بصری ضروری است، معمولاً اهمیت توجه به صدای همراه تصاویر کاهش می‌یابد؛ مگر اینکه تغییرات بصری چنان سریع باشد که بیننده تصاویر را رها کرده و فقط گوش کند، اگر قرار است که صدا مورد تأکید قرار گیرد، ضرب‌آهنگ بصری باید آرام باشد.

۴- شیوه تدریس

شیوه تدریس در این قسمت کارگاهی و به صورت گروهی پیشنهاد می شود. مهم ترین مسئله آن است که هیچ کدام از بخش های کتاب نمی بایست به صورت تئوری و نظری ارائه شود. هنرجویان می بایست تمامی نکات این بخش را به صورت عملی تجربه نمایند در غیر این صورت تئوری و نظریه کاری از پیش نمی برد. به هنرآموزان گرامی توصیه می شود که یک فیلم ایرانی نمونه در کل این فصل مورد ارزیابی و بررسی قرار گیرد تا هنرجویان به طور کامل بتوانند مقولات درسی خود را درک کنند و تفاوت ها را تشخیص دهند. پیشنهاد می شود هنرجویان به گروه های دو نفری یا سه نفری تقسیم شوند تا تعاملات و ارتباط گروهی و بحث و گفت و گوهایشان در مورد مفاهیم، فهم و دانش آنها را توسعه دهد. گروهی بودن نزدیک ترین شرایط به کار واقعی آنهاست، در بازار کار نیز تقریباً هر برنامه بر اثر همین چالش ها و مباحثات ساخته و تهیه می شود.

۵- نکات ایمنی و بهداشت

ایمنی و دقت در کار با ابزار استودیویی، رعایت نکات فنی و ایمنی در کار با ابزارهای مکانیکی و الکترونیکی، رعایت بهداشت در محیط استودیو و کارگاه های آموزشی، ایمنی در به کارگیری تجهیزات گران قیمت و نفیس یک استودیو صدا و تصویر.

۶- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

مشاهده عملکرد، کار پوشه، فعالیت های کلاسی و کارگاهی، آزمون عملکردی

ارزشیابی شایستگی برش اولیه تصاویر

<p>شرح کار: تحلیل برش، پیرایش و اصلاح، چیدمان اولیه برنامه</p>																															
<p>استاندارد عملکرد: آماده‌سازی برنامه و برش اولیه تصاویر بر اساس طرح مورد نظر با توجه به فیلمنامه مربوط</p>																															
<p>شاخص‌ها: ۱ شناخت ساختارداستان گویی ۲ شناخت مفاهیم کلیدی در برش</p>																															
<p>شرایط انجام کار: زمان: ۳۰ ساعت مکان: استودیو تدوین یا سایت کامپیوتر ابزار و تجهیزات: ابزار و تجهیزات تدوین، نرم‌افزارهای تدوین، منابع آرشیو تصویری</p>																															
<p>معیار شایستگی:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ردیف</th> <th>مرحله کار</th> <th>حداقل نمره قبولی از ۳</th> <th>نمره هنرجو</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱</td> <td>تحلیل برش</td> <td>۱</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۲</td> <td>پیرایش و اصلاح</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۳</td> <td>چیدمان اولیه برنامه</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td>۴</td> <td>برش اولیه تصاویر</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td>شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: کسب اطلاعات (N۳۱) - روحیه کار جمعی و تعامل گروهی</td> <td>۲</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3">میانگین نمرات</td> <td>*</td> </tr> </tbody> </table>				ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو	۱	تحلیل برش	۱		۲	پیرایش و اصلاح	۲		۳	چیدمان اولیه برنامه	۲		۴	برش اولیه تصاویر	۲			شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: کسب اطلاعات (N۳۱) - روحیه کار جمعی و تعامل گروهی	۲		میانگین نمرات			*
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو																												
۱	تحلیل برش	۱																													
۲	پیرایش و اصلاح	۲																													
۳	چیدمان اولیه برنامه	۲																													
۴	برش اولیه تصاویر	۲																													
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: کسب اطلاعات (N۳۱) - روحیه کار جمعی و تعامل گروهی	۲																													
میانگین نمرات			*																												
<p>* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.</p>																															